

HUSITA

Časopis Pražské diecéze ČČSH

SPECIÁLNÍ ČÍSLO/2017 | ročník XV | září 2017

9 771214 463004

100 let bitvy u Zborova

Husita speciál

Vydává

Pražská diecéze Církve československé husitské
ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s.,
ISSN 1214-4630
Tisk: Dobel, Lanškroun

Kontaktní adresa

Casopis Husita, Pražská diecéze ČČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 234 760 058, e-mail: husita@ccshpraha.cz
web: www.ccshpraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Příspěvky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho distribuce čtenářům. Děkujeme za pochopení.
R. Velišková, pověřená redaktorka

Spolupracovníci

J. Boček, A. Bezvodová, PhDr. P. Bělina, P. Blažek, K. Čelakovská, PhDr. V. Čelko, V. P. Drdová, RNDr. J. Jandus, PhDr. J. Koblrová, PhDr. B. Koblre, DiS., Mgr. I. Peterková, V. Slíva, doc. ThDr. D. Tonzar, Th.D., J. Valentíková, V. Velišek

Distribuci a objednávky zajišťuje

ses. Miloslava Krejzarová,
tel.: +420 234 760 058, mobil: +420 777 759 654
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Eva Mlezivová, tel.: +420 234 760 058
mobil: +420 737 212 687

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6
Pražská diecéze ČČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4

Historie pozvánek

5–16

100 let bitvy u Zborova

17

Plk. Zdenko Waldhütter-Vltavský

18–19

PhDr. Pavel Bělina –
ke 100. výročí bitvy u Zborova

20–21

Zborov 2017 – dojmy účastníků

22–23

Přímý účastník Československých legií

24–26

Legionářská téma v slovenskej beletrii

27

Legionáři – hrdinové. Jejich duchovní zrání a duchovní tradice

28–29

Husité – legionáři k výročí slavné bitvy

30

Váleční veteráni a vojenští kaplani

31–32

Rozhovor – Jiří Werich Petrášek

33

Kostel „Pavéza“

34

Zelené francouzské pláne

35

Záštitá DVV

Vážené sestry a vážení bratři, přátelé, milí čtenáři,

v roce 100. výročí znovuzrození naší novodobé armády, 78. výročí tragické smrti našeho bratra Jana Opletala, člena Církve československé (husitské) v Praze a u příležitosti 10. výročí konání pietní vzpomínky na všechny zabitě a zmrzačené v 1. světové válce v kostele ČČSH sv. Mikuláše na Starém Městě pražském, přinášíme speciální vydání našeho dvouměsíčníku HUSITA.

Žijeme ve 21. století a pokračujeme v budování svobodného, demokratického a samostatného státu. Převzali jsme dědictví od našich předků a jednou ho předáme těm, kteří přijdou po nás. Připomínáme si hrdinnou oběť padlých ze všech válečných konfliktů, i jejich příbuzných a známých.

Jsmo vděční, že jsme v červenci mohli se státní delegací navštívit místa zrodu Československých legií ve Zborově, hroby padlých v Ozerné, Český dům v Ternopolu, pomník prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka ve Lvově i chrám sv. Petra a Pavla ve Lvově, abychom v bohoslužbě, pobožnosti, promluvách a modlitbách poděkovali za jejich dílo a převzali pomyslnou štafetu stavby státu a života lidí v novém prostředí Evropy i světa ve 21. století.

Uprostřed Evropy, v relativním míru i v bezpečí hospodářském, stojí české země na duchovní křižovatce. U Československých legií ve Zborově se stali husitští vojevůdci v čele s knězem a rektorem Pražské univerzity M. J. Husem symbolem boje za Pravdu a svobodný stát. Jaký vzor vybereme pro budoucnost my? Co je smyslem života člověka v západní části civilizace uprostřed Evropy? Podle většiny sociologických průzkumů západní Evropy to přestává být Kristus a křesťanství. Věřím, že tento stav je možné zvrátit! Není podle mě silnější, laskavější a láskyplnější příkazání, než Kristovo dvojí příkazání lásky – miluj Boha a miluj bližního jako sebe samého (Mt 22, 37–39). Snad se křesťanům podaří radostnou zvěst, EVANGELIUM POKOJE, předávat těm, kteří ji v posledních generacích ztratili.

Snad nám vzpomínka na naše předky a nalézání duchovních kořenů pomůže při hledání směru pro život v současnosti. Kéž i my dnes dokážeme šířit Boží Pravdu a zvyšujeme podíl svobody člověka ve světě!

Bůh nás při této cestě opatruj.

David Tonzar
biskup

Vážené čtenářky, milí čtenáři,

připravili jsme pro vás speciální číslo časopisu HUSITA, které je věnováno československým legionářům v souvislosti se 100. výročí bitvy u Zborova a zaměřeno na jejich vztah k duchovním tradicím a husitství. Rovněž zde budou zmíněny zásluhy českých a slovenských legionářů na vzniku společného státu. Toto obsáhlé a zajímavé téma okomentovaly námi oslovené významné osobnosti, a tak se budete moci seznámit s jejich náhledy a názory. Vzpomínka na statečné hrdiny je zde umocněna pozvánkou na konání společného setkání ke Dni válečných veteránů, kterou najdete na zadní straně obálky. Zveme Vás tímto k připomenutí významné historické události našeho národa, které rovněž podpoří zástupci politického, veřejného i kulturního života a především ti, kteří se zaslouhují o to, abychom na naše obětavé předky nezapomínali, a to spolky, sdružující válečné veterány, jako např. Československá obec legionářská, Sdružení válečných veteránů ČR, Čsl. legionář a další.

Renata Velišková
pověřená redaktorka

Renata Velišková

Národu, který si neváží svých hrdinů hrozí,
že nebude mít žádné, až je bude potřebovat.

Zdroj: Odbor pro válečné veterány SPRáv MO ČR

100 let bitvy u Zborova

Význam Zborova

Československo na padlé u Zborova nikdy nezapomnělo a po vzoru Francie, Anglie, Srbska a dalších zemí se rozhodlo vybudovat Národní památník na Žižkově, kde měl být vybudován i hrob neznámého vojína a zvěčnit tak zásluhy ruských, italských a francouzských legionářů. Proto bylo rozhodnuto vyzvednout ostatky jednoho z legionářů padlého ve slavné bitvě u Zborova. V červnu 1922 odjela do polského Zborova komise Ministerstva národní obrany vyzvednout tělo jednoho z pohřbených. Exhumované tělo vyšší postavy s průštělem lebky bylo uloženo do cínové

rakve, která byla zaletována a vložena do dřevěné rakve, a ta byla naložena na speciální vagon. Zvláštní vlak s čestnou stráží, tvořenou spolubojovníky od Zborova, převezl rakev do Prahy, kde byla nejdříve vystavena v Panteonu Národního muzea. Pohřební obřad se konal 1. července 1922 v předvečer 5. výročí bitvy a rakev s ostatky neznámého bojovníka a poctami byla uložena v kapli Staroměstské radnice. Toto místo bylo pouze prozatímní, protože ještě nebyla dokončena stavba Národního památníku na Žižkově. Neznámý bojovník obdržel v období první republiky celkem devět československých a zahraničních vyznamenání in me-

moriám, které jsou uloženy ve sbírkách Archivu Hlavního města Prahy. Pozemek v Cecové, kde je Bratrská mohyla (z ruského slova mogila – hrob), Československo se souhlasem polské vlády vykoupilo od Řeckokatolické církve. V letech 1926 – 1927 byl na pozemku vybudován památník podle projektu architekta Jaroslava Rosslera v podobě legionářské zemljanky, který překrývá společný hrob padlých. Stavbu provedl Jaroslav Houžvíc ze Lvova.

Po vzniku Československa byl 2. červenec, den bitvy u Zborova, vyhlášen svátkem Československé armády. Tento významný den byl uctíván nejen legionáři a vojáky, ale oslav se pravidelně zúčastňovali také sokolové, hasiči v uniformách, i lidé v krojích v celé republice. Je třeba ale konstatovat, že to byl především český svátek, protože na Slovensku se v období 1. republiky slavily především legionářské slavnosti spojené s osobností M. R. Štefánika. Příčinu je třeba hledat v tom, že ze všech československých legionářů bylo pouze 5 % slovenské národnosti. O Zborovu byly napsány desítky knih a stovky článků. Malíři Otto Matoušek a Jindřich Vlček namalovali z této bitvy řadu obrazů a generál I. Medek napsal o Zborovu oslavnou báseň. Karel Hašler složil píseň Hoši od Zborova, kde se mimo jiné zpívá „máte navždy žítí, příkladem vždy býti všemu národu“ a dále „vaši krve rudé, národ vždycky bude vděčně vzpomínat“. Ke 20. výročí bitvy byly pořádány v republice velké oslavy Zborova nejen ve městech, ale i v Husových sborech naší církve. Československé státní dráhy dokonce poskytovaly na dopravu na slavnosti slevy jízdného. Legionáři měli k Církvi československé vřelý vztah a většina, především ruských legionářů (podle vlastního průzkumu), byla členy naší církve. V řadě našich kostelů jsou pamětní desky věnované vzpomínce

na legionáře, a také prsti ze Zborova, případně i jiných bojišť první, ale i druhé světové války. I přesto, že hrozilo nebezpečí napadení našeho státu Německem, Polskem a Maďarskem, byla v roce 1937 pořádána „Národní pouť“ ke Zborovu, který byl ještě na území Polska. Na tuto oslavu byly vypraveny zvláštní vlaky, které odvezly poutníky nejen z Čech, ale i ze Slovenska.

Okupace Českých zemí

V období okupace byly oslavy bitvy u Zborova zakázány a ostatky zborovského bojovníka byly v kapli Staroměstské radnice pouze do roku 1941, kdy německý náměstek pražského primátora Dr. J. Pfitzer na základě rozkazu K. H. Franka, nechal pohřbeného legionáře odstranit. V noci z 23. na 24. listopadu 1941 bylo městským radním SS-manem J. Kleinem a jeho pěti pomocníky odšroubováno víko rakve, cínová rakev byla rozstříhána a vyjmuty ostatky legionáře, které s výzdobou a vyznamenáními byly odvezeny do Petschova paláce v Bredovské ulici (dnešní ulice Politických vězňů). Tam byly až do poloviny dubna 1945, a pak se ztratily neznámo kam. V roce 1944 byl po ústupu německých vojsk památník těžce poškozen a zbylo z něj pouze betonové torzo. Po válce nemohl být památník obnoven, protože to Sovětský svaz striktně odmítal a legionáře považoval za nepřátele bolševiků.

Po roce 1948 byla proto upřednostňována bitva u Bachmače, kde po boku legionářů bojovali proti Němcům i ru-doarmějci.

Hrob neznámého bojovníka po roce 1945

Protože se původní tělo neznámého legionáře po roce 1945 nepodařilo najít,

rozhodla se Československá armáda, že od Zborova bude přivezeno další tělo jiného legionáře. Vzhledem k tomu, že Zborov byl po válce na území SSSR, byla sovětská strana požádána o exhumaci legionáře ze společného hrobu. Sovětská strana žádost o exhumaci zamítla s odůvodněním, že legionáři byli nepřátelé komunistického režimu. Proto bylo rozhodnuto do hrobu neznámého bojovníka uložit neznámého vojína, příslušníka 1. Čs. armádního sboru v SSSR, který padl na Dukle.

Po ukončení okupace Českých zemí se Zborov mohl konečně slavit a v roce 1947 proběhly oslavy 30. výročí bitvy. V padesátých letech minulého století byl pak Zborov postupně vymazán nejen z kalendářů, ale i z učebnic dějepisu. Proto jedinou vzpomínkou na legionáře byla bitva u Bachmače na Ukrajině (březen 1918), kde legionáři společně bojovali s Rudou armádou proti postupující německé armádě. Přípomínka Zborova byla na dlouhou dobu pouze v srdcích legionářů a jejich rodin. Památník v roce 1997 navštívil v rámci 80. výročí bitvy i prezident ČR Václav Havel, který kritizoval neutěšený stav Bratrské mohyly. Díky tomu byly provedeny alespoň nezbytné stavební úpravy.

Po vzniku ČR byla opět snaha do památníku na Vítkově uložit ostatky padlého legionáře od Zborova. Po dohodě s ukrajinskými úřady bylo v roce 2009 exhumováno tělo legionáře, který se jako poslední mohl vrátit domů do Čech. S vojenskými poctami přistál na pražském ruzyňském letišti armádní speciál, který přivezl ostatky neznámého vojína, padlého v bitvě u Zborova. Jeho ostatky byly 8. května 2010 na den ukončení 2. světové války vloženy do opraveného hrobu neznámého vojína v Památníku na Žižkově, kde spočinul vedle neznámého bojovníka z Dukly. Hrob tak symbolizuje padlé legionáře z I. světové války a česko-

slovenské vojáky padlé ve II. světové válce.

Národní pouť do Zborova

Dne 7. června 2017 se konalo slavnostní přijetí deklarace ke 100. výročí bitvy u Zborova Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky. Záštitu za Národní pouť převzal bratr Jan Hamáček, předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Dne 2. července 2017 to bylo již 100 let od slavné zborovské bitvy, která se nemsazatelně zapsala do československé historie. Církev československá husitská, která je věrná odkazu naší husitské a legionářské historie, se proto na toto výročí téměř rok připravovala. Pražské diecézi nestačilo pouze organizovat různé vzpomínkové akce v našich sborech, ale rozhodla se zúčastnit i Národní poutě do Zborova. Ve spolupráci s Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR, Armádou ČR, Československou obcí legionářskou, generálním konzulátem ve Lvově a spolkem Česká beseda tuto Národní pouť CČSH připravovala i spoluorganizovala.

S laskavostí Poslanecké sněmovny byla vybrána skupina 55 účastníků poutě z pražské diecéze, ústřední rady, ostatních diecézí a zástupců Husitské teologické fakulty, která byla spolu s poslanci a zástupci Československé obce legionářské dne 1. července dopravena leteckým speciálem do Lvova. Prvním dnem programu bylo umístění schránky s dokumenty do pomníku Bratrské mohyly v Kalinivce. Do schránky byly uloženy dokumenty Poslanecké sněmovny, Armády České republiky, Československé obce legionářské a pamětní listina Církve československé husitské s tímto textem podepsaným patriarchou CČSH br. ThDr. Tomášem Buttou, Th.D. a pražským biskupem br. doc. ThDr. Davidem Tonzarem, Th.D.:

Kalousova pobožnost v chrámu Petra a Pavla Ukrajinské řeckokatolické církve

Bohoslužba u Bratrské mohyly

Pokládání věnce ČČSH k mohyle

„Památník Kalinivka u Zborova

Bratři,
s vděčností a v hluboké úctě vzpomínáme na Vás, české legionáře, kteří jste padli v bitvě u Zborova. Již sto let spíte svůj věčný sen v posvátné slovanské půdě zbrocené Vaší krví.

Ve vítězné bitvě po boku ruské armády jste dobyli s ostatními bratry legionáři slavné vítězství, které umožnilo mezinárodní uznání československého odboje v Rusku i v zahraničí. Díky Zborovu a české husitské tradici mohla vzniknout Husitská divize, kterou tvořily střelecké pluky Mistra Jana Husa, Krále Jiřího z Poděbrad, Jana Žižky z Trocnova, Prokopa Holého, dělostřelecká brigáda Jana Žižky z Trocnova, jízdní pluk Jana Jiskry z Brandýsa a později ještě druhá a třetí střelecká divize. Ruští, francouzští a italské legionáři byli pak pádným argumentem pro země Dohody, které souhlasily se vznikem nového státu, svobodného a nezávislého Československa.

V tichém zamyšlení a s vděčností vzpomínáme na Vás, padlé bratry, kteří jste milovali český národ tak, že jste položili i život za naši vlast. Vděčná Církev československá husitská ve Zborově 2. července 2017“.

Do schránky byla také vložena v lahvičce prst z bojiště na Bílé hoře v Praze, tak jako před devadesáti lety, která měla znamenat odčinění porážky českého vojska Habsburky v roce 1620 a kus hominy z posvátné hory Říp. Tohoto slavnostního aktu se zúčastnila kromě poslanců Parlamentu České republiky a Československé obce legionářské i delegace naší církve pod vedením bratra patriarchy, pražského biskupa a děkanky UK HTF.

Pietní akt v Jezerné (Ozerné)

V městečku Jezerná u Zborova se uskutečnil pietní akt u válečných hrobů

padlých legionářů. Modlitbou za padlé vojáky posloužil pražský biskup David Tonzar, a poté pronesl projev předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR br. Jan Hamáček. K hrobu věnovaly věnce Poslanecká sněmovna, Československá obec legionářská, Armáda ČR a Církev Československá husitská.

Slavnost v Ternopolu

Po příjezdu delegace do Ternopolu byl slavnostně otevřen „Český dům“ s výstavou Zborov a modlitebním ztišením posloužil patriarcha CČSH Tomáš Buta. Na výstavě pronesl projev předseda Poslanecké sněmovny. Večer pokračovala slavnost v ternopolském divadle českou a ukrajinskou hymnou a projevy českých i ukrajinských politiků. Pak následovalo představení Zborov v podání Divadélka na dlani z Mladé Boleslavi. Večer byl zakončen slavnostním koncertem Ústřední hudby Armády ČR.

Výstava ve Zborově

Neděle 2. července byla hlavním dnem Národní pouti ke Zborovu. Nejdříve byla otevřena výstava „Bitva u Zborova“ v městském muzeu ve Zborově za účasti české i ukrajinské politické reprezentace a také celé více než padesáti členné delegace CČSH.

Pietní akt u Bratrské mohyly v Kalinivce

U Bratrské mohyly v Kalinivce byla slavnost zahájena uvítacím koncertem hudby Armády ČR, po kterém na prostranství před společným hrobem nastoupila četa v ruských legionářských uniformách s bojovými zástavami a skupina husitských bojovníků ve zbroji, kde nechyběly ani pavězy a husitské prapory s kalichy. Slavnostní bohoslužby se zúčastnilo asi tisíc lidí

Divadelní představení Zborov

Divadlo v Ternopolu

Pomník legionáře Igora Vilímka

Zástupci spolku Česká beseda

nejen z ČR, ale i z Ukrajiny, mezi kterými byli volnější Češi a členové spolku Česká beseda ze Lvova. Byla sloužena pod širým nebem za krásného počasí podle liturgie Karla Farského patriarchou CČSH Tomášem Buttou a pražským biskupem Davidem Tonzarem. Za faráře a kazatele se v talárech bohoslužby zúčastnili: sestry farářky H. Tonzarová, R. Adamová a kazatelé sestra J. Šmardová Koulová a bratr I. Kraus. Při zahájení bohoslužby legionáři na rozkaz velitele vzdali poctu bohoslužbě bojovými prapory a smeknutím brigadýrek. U pomníku i v jeho blízkosti se nesly tóny písní ze Zpěvníku CČSH a kázání bratra biskupa, který vzpomenuk nejen obětí a hrdinství našich legionářů v bitvě u Zborova, ale i rakouských vojáků české národnosti, kteří zde padli. Závěrem bohoslužby vyzval všechny přítomné, kteří jsou pokřtěni bez rozdílu denominace, k přijímání Večeře Páně, a poté zahájil zpěvem husitskou hymnu Ktož jsú Boží bojovníci, po které požehnal lidem, kteří budou nosit nové husitské legionářské prapory. Po bohoslužbě posloužili modlitbami a přímlovami za padlé u Zborova vladika Vasilij Semenjučuk a otec Orest Pavliskij z Ukrajinské řeckokatolické církve a se sborem místní farnosti. Program pokračoval pietním aktem k uctění československých legionářů projevem předsedy Parlamentu ČR, místopředsedkyně Senátu a dalších významných českých a ukrajinských politiků, kteří pak slavnostně odhalili nově zrekonstruovaný památník, který ještě v květnu vypadal, že se jeho oprava nemůže do termínu stihnout.

Za doprovodu hudby Armády ČR vojáci Hradní stráže pokládali s jednotlivými delegacemi věnce k pomníku. Nejdříve byl položen věnec od prezidenta republiky ČR, následovaly věnce od Senátu, Parlamentu, Armády ČR, Československé obce legionářské, Pardubického kraje a také od Církve československé

husitské, města Mnichovic, Armády SR, Ukrajinské armády, českých krajanů žijících na Ukrajině i od rodinných příslušníků legionářů, kteří zde před sto lety bojovali. Po slavnosti byli všichni přítomní pozváni na oběd do jídelen umístěných ve vojenských stanech. Bylo to tradiční jídlo, které zde vojáci asi před sto lety jedli.

Dalším velkým zážitkem pro všechny účastníky byla pěší cesta po přípravné trase bojiště, označena balóny, kde se odehrávaly boje před 100 lety. Právě ke stanovišti číslo 2, kde se nacházel lunet Káťa a ke stanovišti číslo 3, kde byla zástava Marusja (tam jako první vyrazili do útoku legionáři), nás to nejvíce přitahovalo. V těchto místech, kde byla tato stanoviště, nám členové Československé obce legionářské v dobových uniformách nabrali do skleniček i jiných nádob posvátanou prst, která byla před sto lety nasáklá legionářskou krví.

Při procházce po bojišti jsme mysleli na to, jakou museli mít legionáři odvalu a lásku ke své zemi, protože právě tady útočili proti kulometům 35. pěšího pluku z Plzně. Po bitvě u Zborova vznikala i budoucí generálská elita Československé armády J. Syrový, S. Čeček, L. Prchala, L. Krejčí, K. Kutlvašr a mnozí další. Mysleli jsme i na ztráty rakouských vojáků české národnosti v této bitvě.

Pražská diecéze se také připojila k akci Československé obce legionářské „Svíčky za padlé“. Tato akce se týkala jak legionářů, tak i rakouských vojáků české národnosti, kteří padli u Zborova. Proto tak, jako po celé ČR 2. července v 18 hodin, byla i na Novém Městě v kostele naší církve Na Zderaze zapálena svíčka za padlé z Prahy před sto lety. Vzpomínali jsme ale i na ty, kteří se legionářské přísaze zpronevěřili a i po takovém hrdinství u Zborova ztratili lásku k vlasti. A tak jako odstrašující případ jsme si připomínali plukovníka gene-

rálního štábu Emanuela Moravce, který kolaboroval s německými okupanty, kdy pak fanaticky působil jako ministr školství a osvěty proti svému národu. I generál R. Gajda, legionářský hrdina nejen od Zborova, ale i z celé sibiřské anabáze v období První republiky, byl členem Národní obce fašistické a propagoval český fašismus. Za okupace našťestí s Němci nespolupracovali. Také slavný spisovatel Jaroslav Hašek, který bojoval u Zborova v 1. střeleckém pluku, se zpronevěřil ideálům legionářů a koncem února 1918 z legií dezertoval a stal se členem bolševické strany. Jako agitátor a velitel jednotky Rudé armády nařídil značný počet poprav. Působil proti legionářům a získával dobrovolníky ze zajateckých táborů, ale i z řad legionářů, k vstupu do Rudé armády. Posledním žijícím legionářem, který bojoval v bitvě u Zborova, byl Alois Vocásek, který zemřel v roce 2003 ve věku 107 let.

Při podvečerním slavnostním shromáždění delegací v Jezerné (Ozerné) – zástupců Parlamentu, Armády ČR, Československé obce legionářské a ukrajinských hostitelů – byly bratrem pražským biskupem a bratrem patriarchou předány pamětní medaile Jana Husa za zásluhy o udržování husitských a legionářských tradic předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR br. Janu Hamáčkoví, 1. místopředsedkyni Senátu Parlamentu ČR paní Miluši Horské, předsedovi ČsOL plk. Dr. Pavlu Budinskému a tajemníkovi ČsOL kpt. Milanu Mojžíšovi.

Lvov město pod ochranou UNESCO

Naplnění dojmů ze zborovské bitvy a duševně posílení, jsme odjeli do Lvova, města pod ochranou UNESCO, kde jsme se večer setkali se členy spolku České besedy. Na návrh sestry farářky Mikulecké jsme přímo na místě uspo-

řádali peněžní sbírku ve prospěch tohoto českého spolku.

Uctění památky profesora I. Horbačovského

Poslední den pobytu na Ukrajině delegace, tvořená sestrou děkankou HTF doc. Kamilou Veverkovou, zástupkyní katedry psychosociálních věd a etiky dr. Monikou Novou, místopředsedou pražské diecéze Janem Bočkem a zástupkyní České besedy, uctila památku profesora Ivana Horbačovského. Po modlitbě a připomenutí zásluh tohoto významného vědce jsme k pamětní desce položili kytky se stuhami v barvě trikolory za Karlovu univerzitu a Církev československou husitskou.

Ivan Horbačovský byl významným profesorem Karlovy univerzity. Za svého působení na české Karlově univerzitě od roku 1883 do roku 1917 byl jednou zvolen rektorem a čtyřikrát děkanem České lékařské fakulty, zemřel v roce 1942 v Praze. Horbačovský byl zakladatelem české lékařské chemie, biochemie a toxikologie. Proslavil se prací o syntéze kyseliny močové. V letech 1917 a 1918 působil ve Vídni jako rakouský ministr veřejného zdravotnictví. Vedle Německa, Polska a Francie ukrajinští emigranti našli svůj nový domov v ČSR. Díky T. G. Masarykovi Ministerstvo zahraničí mělo fond pro pomoc a činnost emigrantských institucí. V demokratickém Československu našla také azyl řada ukrajinských básníků. V období První republiky se stala Praha centrem ukrajinského školství. Od roku 1921 do roku 1939 působil Horbačovský jako profesor a rektor na Ukrajinské svobodné univerzitě v Praze. Koncem II. světové války se univerzita přestěhovala do Mnichova, kde je dodnes. Není podporována Německem ani Ukrajinou, a proto je závislá pouze na svých vlastních zdrojích.

Slavnost u pomníku T. G. Masaryka ve Lvově

V pondělí 3. července (třetí den našeho pobytu) pražská diecéze zajišťovala program pro delegaci Parlamentu a Senátu ČR, Československou obec legionářskou, velvyslanectví ČR v Kyjevě, konzulát ČR ve Lvově a ukrajinskou politickou reprezentaci. Celou slavnost moderoval pražský biskup David Tonzar. Po modlitbách br. patriarchy T. Butty a br. biskupa D. Tonzara přednesli vrcholní čeští i ukrajinští politici své projevy, ve kterých poukazovali na myšlenky a odkaz T. G. Masaryka, prezidenta Osvoboditele. Na závěr slavnostního shromáždění byly k počtě T. G. Masaryka položeny věnce a kytice od Parlamentu a Senátu ČR, velvyslanectví ČR na Ukrajině, od Církve československé husitské, Československé obce legionářské, města Mnichovic a ukrajinské politické reprezentace. Po pietním aktu zazněla československá a ukrajinská hymna, i Masarykova oblíbená píseň "Ach synku, synku" v podání členů spolku Česká beseda, ke kterým se přidali i všichni přítomní Češi a Slováci.

Poznámka autora článku: Pomník T. G. Masaryka byl postaven za finanční prostředky darované Hlávkovou nadací a za podpory Českého státu. Je umístěn v ulici T. G. Masaryka před školní budovou ve Lvově. V květnu byla spodní část pomníku pomalována a jeho okolí bylo v neutěšeném stavu. Zanedbaný asfaltový povrch i záhony vůbec nenavědčovaly tomu, že tu stojí pomník politika evropského formátu, a že zde bude v červenci tak významná slavnost. Při jednání s panem generálním konzulem a předsedkyní České besedy Ludmilou Dejnek nám bylo přislíbeno, že starosta Lvova nechá uvést všechno do pořádku. Naštěstí všechno dobře dopadlo. Před slavností jsem měl tu čest být představen panu starostovi Lvova. Přišla mi také poděkovat ředitelka ško-

ly, se slovy „díky slavnosti se dalo okolí školy po několika letech do pořádku a bez přičinění naší církve jako organizátorů této akce (z důvodu nedostatku finančních prostředků) by toho nikdy nedosáhla“. A tak jsem měl upřímnou radost, že se slavnost velice vydařila a přinesla i užitek dětem tamní školy.

Kalousova pobožnost v chrámu Petra a Pavla ve Lvově

Další akcí naší církve ve Lvově byla pobožnost ve vojenském kostele Ukrajinské řeckokatolické církve sv. Petra a Pavla. Tento krásný chrám vystavěli jezuité v 18. století, ale v současné době patří Řeckokatolické církvi. Sloužit naší pobožnost v řeckokatolickém kostele byl malý zázrak, který se podařil ve spolupráci s Českou besedou a díky vstřícnému postoji řeckých katolíků. Podle protokolu přivítal br. Jana Hamáčka, předsedu Parlamentu ČR, parlamentní delegaci v kostele Ukrajinské řeckokatolické církve sv. Petra a Pavla i všechny přítomné místopředseda pražské diecézní rady CČSH Jan Boček.

Úvodem slavnostního shromáždění zazněly modlitby a žalmy Ukrajinské řeckokatolické církve za padlé legionáře i za vojáky rakousko-uherské armády v bitvě u Zborova, a také za všechny padlé vojáky současnosti.

Po Ukrajinské řeckokatolické církvi br. patriarcha T. Butta s pražským biskupem D. Tonzarem sloužili pobožnost podle Františka Kalouse. V tomto kostele došlo k historické události, nejen, že zde byla sloužena československá husitská pobožnost, ale také, že úvodní čtení četl předseda Parlamentu ČR br. J. Hamáček a druhé čtení z písma četl kancléř Parlamentu ČR br. J. Morávek. Pobožnosti se zúčastnili nejen poslanci Parlamentu, pracovníci zastupitelského úřadu, členové Česko-

Češi z Volyně v krojích

Uctění památky T. G. M.
(br. patriarcha a br. biskup)

Kostelík Ukrajinské řeckokatolické církve
na hřbitově v Kalinivce

slovenské obce legionářské, ukrajinská politická reprezentace, zástupci ČČSH, ale také i členové České besedy. Br. patriarcha T. Butta s pražským biskupem D. Tonzarem u příležitosti této významné události ocenili za zásluhy o udržování husitských a legionářských tradic kancléře Parlamentu České republiky J. Morávka a starostku města Mnichovic P. Peckovou pamětní medailí Mistra Jana Husa.

Duchovně posílení a s láskou v srdci jsme odlétali do Prahy. Ještě dlouho budeme vzpomínat na naše prožitky a určitě si ještě více budeme vážit naší historie a odkazu bitvy u Zborova.

Ve vzpomínkách budeme mít nápis na památníku v Kalinivce, který zní:

„Zde na slavné půdě, vedle Zborova, spí synové Československa, kteří padli za svobodu, mír, za lepší budoucnost všech slovanských národů“.

V roce 2017 při stoletém výročí této slavné bitvy v tichém zamyšlení vzpomeňme na ty, kdo u Zborova bojovali a položili život za naše svobodné Československo.

Zpracoval: J. Boček

Legionář vypráví o tom, kde byly zákopy

Prst z bojiště bude umístěna v Husově sboru v Mnichovicích

Plk. Zdenko Waldhütter – Vltavský

Legionář, diplomat, člen Církve československé husitské

Narodil se 18. srpna 1894. Jeho otec Zdenko Waldhütter byl ředitelem školy, matka Marie, rozená Vltavská, pečovala o domácnost. Waldhütterovi měli kromě Zdenka ještě mladšího syna Františka.

Po gymnáziu začal, podle otceva přání, studovat práva na Karlově univerzitě v Praze. Původně se chtěl přihlásit ke studiu na kadetní škole. Poté, co absolvoval tři semestry práv, Zdenka odvedli do rakousko-uherské armády. V květnu 1915 ho poslali na ruskou frontu. Dne 6. června 1915 byl poprvé zraněn, na frontu se vrátil až v polovině července. Podruhé byl zraněn 3. listopadu 1915, na frontu se vrátil v červnu 1916. Dne 4. července 1916 byl u Kolců zajat ruskou armádou. V prosinci 1916 se přihlásil do Československých legií a absolvoval důstojnický kurs v Borispolu. Zdenko uměl francouzsky, a tak ho převeleli do Francie, kam dorazil v listopadu 1917. Na začátku roku 1918 absolvoval školu pro velitele rot a čet. Zúčastnil se bojů v Alsasku a v říjnu 1918 bojoval v bitvě u Terronu. Do nového samostatného Československa se vrátil 1. ledna 1919, ale vzápětí se zúčastnil sedmidenní války s Polskem o Těšínsko, kde byl opět raněn. V armádě setrval, vystudoval Vysokou školu válečnou v Praze. Stal se (1924) důstojníkem studijní skupiny 2. (zpravodajského) oddělení Hlavního štábu a od roku 1931 byl v hodnosti podplukovníka jeho přednostou. V první polovině 30. let (1931 – 1935) působil na československém velvyslanectví v Paříži jako vojenský přidělenec s působností ve Francii, Velké Británii, Belgii a Švýcarsku. V této době přijal příjmení Vltavský, bylo to rodné jméno jeho matky. V letech 1935 – 1939 sloužil v Milovicích, nejdříve jako zástupce a posléze jako velitel Pluku

útočné vozby 1. V lednu 1937 ho povýšili do hodnosti plukovníka. V září 1938 se jako podnáčelník štábu 1. armády v Čechách podílel na všeobecné mobilizaci. V době nacistické okupace Čech, Moravy a Slezska (1939) předváděl ve Velké Británii československý tank Praga V-8-H. Možnosti zůstat v Anglii nevyužil a po návratu do protektorátu se zapojil do odboje. V srpnu 1939 musel plukovník Vltavský odejít z armády. Pracoval jako úředník na Ministerstvu financí, v roce 1941 byl jako bývalý legionář dán do výslužby. Za války spolupracoval s odbojovými organizacemi Obrana národa, RU-DA a se zpravodajskou skupinou generála Slunečka „Alex“. Byl několikrát zatčen a vyslýchán gestapem, ale nepodařilo se ho usvědčit. Dne 2. května 1945 jej požádal pozdější náčelník hlavního štábu pražského povstání František Bürger o vybudování tankové jednotky pro připravované povstání. Plukovník Vltavský úkol splnil a během povstání velel pražským povstaleckým jednotkám útočné vozby, které do boje proti nacistům nasadily deset obrněných vozidel.

Po roce 1945 plukovník Vltavský působil ve velitelských funkcích v armádě, účastnil se vybudování tankového sboru a učil na Vysoké škole válečné. V roce 1946 odmítl vstoupit do komunistické strany. Brzy po únorových událostech 1948 ho poslali na nucenou dovolenou a 1. dubna 1948 byl propuštěn z armády. Musel se vystěhovat z Prahy a pracoval jako skladník. V roce 1991 byl rehabilitován a v roce 2013 mu byla Ústavem pro studium totalitních režimů in memoriam udělena cena Václava Bendy. Pozemský život tohoto významného muže, člena a funkcionáře Církve československé husitské, se uzavřel 17. března 1963. (BK, jsk)

PhDr. Pavel Bělina – ke 100. výročí bitvy u Zborova

„Němci se perou s Rusy, Češi půjčte vlasy“

V Roztokách si nelze nevšimnout, jak se na názvech některých ulic (často názvech „staronových“) podepsala *státní idea* první československé republiky, opřená o husitskou, reformační a národní buditeckou tradici. A v jejím důsledku zde nemůže chybět ani ulice Legií a socha československého legionáře na Školním náměstí. Záhadou ovšem je, proč události Velké války (1914 – 1918) a československou akci zahraniční připomíná legionář ve francouzské uniformě, když účast „Čechoslovanů“ v bojích na západní frontě byla sice nepopíratelná, nicméně spíše symbolická. Skutečný přínos znamenal jejich podíl na bojových akcích ruské armády na frontě východní. Málo chybělo, aby se na místě slova *legionář* (jednotky složené z cizinců se automaticky stávaly součástí Cizinecké legie) vžil výraz *družiník*, odvozený od označení Česká družina. Ta se během tří let rozrostla na třiapůltisícovou střeleckou brigádu, která byla právě před sto lety nasazena poprvé jako celek v bitvě u Zborova (ukrajinský Zboriv) dne 2. července 1917. Její úspěch se stal mimořádným proto, že ruská branná moc se tehdy nalézala v naprostém morálním i materiálním rozkladu. Demokratičtí politikové v rámci *Dohody* a jejich spojen-

ců se zklamali ve svých kalkulacích, že Rusko zbavené carismu dokáže lépe vzdorovat vojskům *Centrálních mocností* – došlo k pravému opaku a ruský „mužik“ se začal místo boje bratřit s „dělníky“ v německých a rakousko-uherských uniformách. Není divu, že *Kerenského ofenziva* (nazvaná podle ministra války ruské Prozatímní vlády) v létě 1917 navzdory vítězství u Zborova a několika dalším místním úspěchům zkrachovala – vždyť samotná československá brigáda představovala pouhý zlomek celkové počtu nasazených sil a záhy pocítila – stejně jako její neúspěšní protivníci – hořkost ústupu. Na místní jména Volosivka, Ozerna a Domamoryči legionáři jistě nevzpomínali v dobrém. Patří k velkým (a docela běžným) paradoxům našich dějin, že se *Dnem ozbrojených sil ČR* stal nikoli 2. červenec, ale 30. červen – výroční den slavnostní přísahy 21. a 22. pluku Československých legií roku 1918 ve francouzském Darney – pod průhlednou záminkou,

že téhož dne uznala francouzská vláda právo „Čechoslováků“ na samostatný stát a zmíněné útvary se tak již nepočítaly mezi cizinecké, nýbrž spojenec-
ké jednotky. Lépe možná vystihl tuto volbu kolega Jan Galandauer, když 19. července 2002 napsal do Lidových novin: „*Bitva, nebitva, logika, nelogika, armádním funkcionářům se zkrátka nechce jezdit k pietním aktům a vzpomínkovým oslavám na Ukrajinu.*“ Co na tom, že v Darney se jen řečnilo i jinak slavilo, zatímco u Zborova svištěly kulky z ručnic a dělových šrapnelů. Za zamyšlení ale určitě stojí slova dodnes nedoceneného spisovatele Jaroslava Durycha: „*Gestem nejnepochybnějším jest uvážená sázka života a dokumentem nejjistějším je smrt. V bezbarvém moři zbabělého času ční ostrov zborovský jako jedno z mála míst, na nichž oko spočívá v zadumání... Kdyby záleželo jen na čase, dávno už byla by památka tato pohřbena v hromadě květů pochybné úcty a zbylo by po ní jen označení v kalendáři. Vždyť uctívá-li svět nějakou památku, činí tak proto, aby se jí vyhnul, aby její účinek odstranil; činí to ze strachu, aby ta památka mu nepřekážela.*“ Rakousko-uherský válečný vysloužilce, který byl jako vojenský lékař zařazen do branné moci Československé republiky, mohl totiž mít na paměti i padlé z opačné strany zborovské frontové linie – c. a k. vojáký 35. (plzeňského) a 75. (jindřichohradec-
kého) pěšího pluku. A tady je nejspíše zakopán pes – chce si tato republika vůbec připomínat bitvu, kde se řízením osudu střetli v krvavém zápase krajané? Možná bychom si měli vzít ponaučení od Karla Hašlera – pozdější oběti hnědého totalitarismu. On totiž stvořil kdysi velmi populární, dnes však skoro zapomenutou skladbu:

Hoši od Zborova, klidně v zemi spíte, vy se nikdy více domů nevrátíte, vy se nevrátíte nikdy více zpátky, více nezřítte svou zem. A protože byl člověkem bez předsudků, přidal po skončení

Velké války třetí sloku k jiné písničce, a sice o plzeňských „pětatřicátnících“. Tu sloku ovšem také sotvakdo zná: *Ten plzeňský regiment, himl, hergot, saprment, na severu, kde Strypa běží, pochovaný v zemi leží, větérek mu nad hlavou, šumí píseň dumavou.*

Podívejme se na mapu: Strypa je jedním ze severních přítoků Dněstru a na jejím horním toku leží – Zborov! O důvod víc, proč bychom si měli události z doby před sto lety připomenout.

A ještě na závěr uvádím jednu historickou „historku“, která je příznačná pro chronické a totální nepochopení kulturních souřadnic české mentality ze strany Rusů. Opakovaně se prý dotazovali příslušníků pluku M. J. Husa na symbolické označení útvaru: „Začem u vas na pogonach rjumočka?“, což – jak známo – v češtině znamená: „Proč máte na výložkách štamprli?“ S tím asi ani historikové nic neudělají.

PhDr. Pavel Bělina

K obrazovému doprovodu byla použita jedna z dobových fotografií z jubilejní publikace *Zborov 1917 – 1937*, Praha 1937, a rekonstrukce legionářských uniforem z barevné přílohy č. VIII knihy *Vojenské dějiny Československa, III (1918 – 1939)*, Praha 1987.

Zborov 2017 – Dojmy účastníků

Ve dnech 1. – 3. 7. 2017 jsme se, já a můj přítel Václav, zúčastnili zájezdu k uctění památek padlých legionářů v bitvě u Zborova, která se odehrála právě před 100 lety – 2. 7. 1917. Oba jsme se na Zborov těšili a se zájmem jsme si prostudovali informační texty, které nám pořadatel zájezdu – pro nás Církev československá husitská – poskytl.

Na zájezd jsme se sešli v sobotu 1. července brzy ráno na letišti Praha – Kbely. Odtud jsme letěli vládním speciálem do Lvova na Ukrajině, odkud jsme měli pokračovat autobusem dále do Ternopolu. Tady nastala první a poslední nepříjemnost cesty – autobus na letišti byl, ale nepojízdný. Po několikahodinovém čekání jsme potom odjeli náhradním autobusem do Ternopolu, a pak už následovaly jenom samé dobré zážitky a dojmy.

Líbilo se nám divadelní představení Zborov mladoboleslavských ochotníků i následující koncert Ústřední hudby armády ČR. Vychutnali jsme si speciality na pozdní oficiální večeři pro účastníky. Druhý den, v den výročí bitvy, jsme se cestou na bojiště – místo pietních oslav, zastavili také na hřbitově v Jezerné, kde leží legionáři padlí ještě před bitvou. Zde na nás zapůsobil sám místní hřbitov, kde byly namátkou náhrobky s leto-

počty začínajícími 18... A tady jsme si poprvé uvědomili, co tento, v minulém století tak těžce zkoušený kraj, prodělal: hroby ve starší části hřbitova jsou neudržované a prakticky zarostlé divokou vegetací. Zřejmě došlo k výměně obyvatel a k těm pochovaným už nemá nikdo vazby, aby se o jejich hroby staral. Ke hrobům našich legionářů jsme prošli po čerstvě vysekané stezce.

Velmi důstojným dojmem na nás zapůsobila bohoslužba u bratrské mohyly v Kalinivce, vedená br. patriarchou a br. pražským biskupem, doplněná modlitbami a zpěvem místních představitelů Ukrajinské řeckokatolické církve. Pochutnali jsme si venku na pohoštění připraveném a rozdáváním v polních podmínkách a už jsme se chystali na prohlídku bojiště. Tady jsme byli asi na vzdálenost 20 metrů zastaveni a osloveni místními profesionálními hasiči, kteří tam měli

službu. My dva jsme totiž celý zájezd absolvovali v uniformách Sboru dobrovolných hasičů, a tito ukrajinští hasiči, jako jediní nás i na dálku identifikovali jako hasiče (většinou jsme byli považováni za příslušníky bezpečnostních složek). Následovala srdečná rozprava, výměna informací a pozvání k nim do zbrojnice. To jsme bohužel nestihli využít.

Po přesunu do Lvova byl příjemným zážitkem večer strávený se členy místní České besedy a společná večeře.

V den návratu jsme ještě stihli položení věnců u pomníku TGM ve Lvově, pobožnost v jednom z hlavních lvovských chrámů. A pak již odlet. Při pokládání věnců, kde byli a hovořili různí politici naši i ukrajinští, jsme si všimli různého přístupu politiků k církevním hodnostářům. Zatímco naši politici při projevech oslovovali všechny, jen ne církevní představitele, lvovský starosta začal oslovením našeho patriarchy a potom teprve dalších. Jiný kraj jiný mrav...? Nebo něco jiného?

Celý zájezd se nám moc líbil, byl dobře připravený, oslavy důstojné. Pokud bude nějaká další akce tohoto typu, hlásíme se už teď.

Jan Jandus a Václav Slíva

Jsem velice vděčná, že jsem se mohla díky pražské diecézi CČSH zúčastnit Národní pouti do Zborova, která se konala 1. – 3. 7. 2017. Pro mne a troufám si říct, že i pro ostatní účastníky, to byl nezapomenutelný zážitek. Připomněli jsme si, co všechno naši předkové pro nás vytrpěli, čeho se vzdali, co dobrovolně obětovali pro vznik samostatné Československé republiky a uctili jsme tak společně jejich památku. Je podstatné si znovu připomínat tyto historické události i jejich význam a mluvit o nich především s mladou generací,

kteřá jejich důležitost dnes již tolik nevnímá a zapomíná na ni.

Jiřina Valentíková

Děkujeme za krásný výlet na Ukrajinu při příležitosti oslav bitvy u Zborova. Pro mě i moji neteř Elišku to byl neuvěřitelný zážitek. Organizace tohoto výletu byla dokonalá, cestou jsme byly informovány o událostech i programu.

Výlet byl plný zážitků, dobrého jídla, úžasné společnosti milých přátel naší církve. Děkujeme organizátorům za přípravu tohoto výletu, i církvi za možnost zúčastnit se tak nádherného výletu plného emocí, dojmů a prožitků.

Kateřina Čelakovská a neteř Eliška

100. výročí bitvy u Zborova, nádech atmosféry na místě činu, bohoslužba a ceremoniál u nově zrekonstruované mohyly, procházka přímo po ukrajinském bojišti, zpěv české a slovenské národní hymny, hudební doprovod orchestru Armády České republiky. I já jsem měla možnost u této významné připomínky dějin, která utvářela náš československý národ, být. A jsem za to velmi vděčná. Člověk cítí hrdost na to, že ví kam patří, úctu ke statečnosti našich předků. UVědomí si historii svého národa a ještě více to, jak je důležité si významné milníky dějin stále připomínat a být vděčný za to, jak dobře se v naší zemi máme a že to není jen tak.

Alžběta Bezdová

Přímý účastník Československých legií

Jedním z přímých členů Čsl. legií byl dědeček tajemníka pražského biskupa ČČSH, br. Vojtěcha Velíška, Vojtěch Samolovský. Narodil se 8. srpna 1893 v Praze. Sloužil v rakousko-uherské armádě u 10. dragounského pluku v hodnosti vojín. 15. 8. 1916 byl u obce Rudná v Rusku zajat. Do legií se přihlásil ve městě Černigov 15. 7. 1917, kde sloužil u 4. střeleckého pluku Prokopa Holého v hodnosti vojín. Později byl převelen k automobilové rotě u stejného pluku. Dosáhl hodnosti desátníka. V legii skončil 24. 12. 1919 ze zdravotních důvodů. Z Vladivostoku byl evakuován pravděpodobně 22. transportem dne 23. 4. 1920 lodí Amerika (původně německá loď pro 6 000 osob), v níž přicestoval 7. 6. 1920 do Terstu.

Otec bratra tajemníka, Jan Velíšek, narozený 15. dubna 1921, vstoupil při odvodu ve Velké Británii dne 5. 1. 1945 do zahraniční jednotky. Sloužil u RAF.

Přiložené doklady Vojtěcha Samolovského, které pocházejí z Vojenského archivu, jsou ukázkou administrativní dokumentace průběhu služby příslušníka čs. zahraničního vojska.

Vojtěch Samolovský si podává ruku s medvědí „prackou“

Legionárska téma v slovenskej beletrii

Rok 2017 môžeme považovať ako Rok légii, keď si chceme pripomenúť sto rokov od vzniku Československých légii v Rusku, ak budeme rátať bitku pri Zborove. Predobraz rôznych dobrovoľníckych združení vojakov českého a slovenského pôvodu na území dohodových štátov možno vidieť od začiatku prvej svetovej vojny, rota Nazdar a ďalšie, ale o légiách, ako ostali v historickej pamäti môžeme hovoriť od ich aktívneho vystúpenia v rámci Kerenského ofenzívy koncom júna a v júli 1917 Rusku.

O légiách existuje veľa rôznej literatúry, divadelné hry, boli nakrútené filmy. Obdobie medzi prvou a druhou svetovou vojnou prinieslo i zaujímavé literárne diela od slovenských autorov, na ktoré by som rád dnes upozornil. Aj keď vojakov slovenskej národnosti v légiách nebol tak vysoký počet ako českej národnosti, zohrali aj vo vedení légii významnú úlohu. Milan Rastislav Štefánik. Bohdan Pavlů Ivan, asrkkovič. Už počínajúc ich zakladateľom generálom francúzskeho letectva Milanom Rastislavom Štefánikom. Jeho tragický údel spôsobil, že nenapísal svoje spomienky, zachovali sa len vydané rozkazy, niečo málo z korešpondencie, ale jeho miesto v tvorbe slovenských spisovateľov, účastníkov bojov v Rusku je zaujímavé pripomenúť si i dnes. Z priestorových dôvodov upozorním len na tri mená – Janko Jesenský, Mikuláš Gacek a Jozef Gregor Tajovský.

Janko Jesenský (1874 – 1945) bol v rokoch prvej ČSR dlhé roky predsedom Spolku slovenských spisovateľov a vysoký štátny úradník. Jeho spomienky „Cestou k slobode“ sú spracovaním zážitkov z prvej svetovej vojny a legio-

nárskeho života V úvode evokuje svoj príchod do pomadařčených Bánoviec, kde sa s ním tamojšia maďarsko-židovská spoločnosť ako s panslávom odmietla spoločensky stykať. Po tom, čo narukoval, bol ako známy pansláv, zatknutý a v šovinisticky vyvolanej atmosfére obvinený z vlastizrady. V knihe spomienok vystupujú mnohé mená slovenského a neskôr československého života. Či už je to Milan Hodža, Jozef Gregor-Tajovský, generál Štefánik, Vladimír Hurban, bratia Daxnerovci, Bohdan Pavlů, Jožka David, Rudolf Medek, Radola Gajda, Jaroslav Hašek a iní. Pre svoje kritické pohľady na bolševickú revolúciu a vôbec ruský štlo života, kniha po druhej svetovej vojne v celku už nikdy nevyšla. Janko Jesenský je kritický aj k vlastným a reálne opisuje atmosféru a nálady medzi krajanmi počas sibírskej anabázy.

Úryvky z denníka 1914–1918

Hneď za ním mal prejsť cez Kyjev Štefánik. Boli sme ho pozrieť. Nízky, s veľkou tvárou, bledým čelom,

hrubým nosom, s rapinami okolo neho, múdrymi, belasými očami. Bol v uniforme francúzskeho majora. Hovoril rozvážne, ticho, láskave a presvedčave. Spôsoby panské. Dojem svetobežca, ako by bol už stratil pod nohami svoju domácu pôdu slovenskú a zamenil ju celou zemeguľou. Čo bolo z pod Tatier, to mu bolo milé, ale malé, ako detská hračka, ktorú treba odložiť, lebo sme už vyrástli z detských nohavičiek a teraz sa robia veľké veci. Len nie malichernosti. Budme veľkorysi.

Tento dojem potvrdzoval i tým, že sa nikdy nenaučil hovoriť správnou slovenčinou. Vravel po „nytránsky“, tvrdlo.

Ja som s ním súhlasil, okrem zľahčovania reči, hovoril som:

Veď celý náš doterajší boj s Maďarmi bol bojom len o „prostriedok“. Nástroj nám chceli vyrvať z rúk, ako sochárovi dláto, maliarovi štetec, rečníkovi jazyk, básnikovi slovo, národu jeho kultúru... Všetko „prostriedky“ na čo? Spokojnosť? Psychologicky to nepôjde nám, ktorí sme žili v znamení hesla „za tú našu slovenčinu“... Keď to má byť len nástroj, hovorme po nemecky alebo maďarsky a celý náš odboj je nepotrebný...

Možno, že by sa bola rozvinula debata, ale ohlásili akéhosi potomka veľkého Napoleona a či Bourbona. Vošiel vysoký a mohutný človek s ohorenými lícami. Odporúčali sme sa.

Meno prekladateľa, prozaika a publicistu Mikuláša Gacka (1895 – 1971) je dnes takmer neznáme v povedomí čitateľov, ak nerátame literárne kruhy. Vinu na tom majú politické pomery, ktoré u nás panovali. Jeho „Sibírske zápisky“, ktoré vydal v roku 1936, vyšli znovu nákladom Matice slovenskej v roku 2015. Toto auto-

biografické dielo reflektuje obdobie prvej svetovej vojny a krátko po nej. Mikuláš Gacek po vypuknutí prvej svetovej vojny v roku 1914 narukoval a o rok neskôr sa dostal do ruského zajatia. Pracoval v rôznych zajateckých táboroch na Sibíri a ako jeden z mnohých aj on vstúpil do Československých légii a zúčastnil sa na ich ťažení po Transsibírskej magistrále do Vladivostoku. Memoárová kniha je významným dokumentom doby, zachytáva zážitky z ruského zajatia, podáva obraz formovania Československých légii a predznamenáva ďalší historický vývoj Slovenska.

Len pre zaujímavosť, v medzivojnovom období pracoval Mikuláš Gacek ako notár na Orave, neskôr ako tlačový a kultúrny atašé Slovenského vyslanectva v Moskve. Po návrate na tlačovom a kultúrnom odbore Ministerstva zahraničných vecí v Bratislave. Pri prechode frontu ho z Oravy, kde sa zdržiaval s rodinou, na základe udania odviekli príslušníci NKVD do gulagu, kde v táboroch v Kazachstane strávil desať rokov. Rehabilitácie dosiahol až v šesťdesiatych rokoch.

O Štefánikovi

Ale boli i zaťatí, zatvrdili, neprístupní ľudia. Takých bola väčšina. Boli nám záhadní, ďalekí. S nimi sme si nevedeli dať rady. Nedali sa rozohriať, nedali nazrieť do tajov temnej, zatuchlej skornatelej duše. Nevedeli sme zabrnkať na pravej strune, vyladiť z nej súzvučný akord...

Čakáme na generála Štefánika... Šiel mu naproti generál Čeček. 27. novembra zastal Štefánikov vlak na irkutskej stanici. No bola fujavica, hvíždal taký ostrý, studený vietor, že nás v tábore nemohol navštíviť. Ako sme si na to boli zakladali! Prijal len deputáciu vojakov

a zajatcov. Ako blesk sa rozšírili po tábore každé slovo čo povedal deputácii:

Vítam vás, bratia nie ako rakúsko-uhorských poddaných, ale ako slobodných občanov Československého štátu... Prišiel som k vám ako minister, mal by som úradovať, konať po ministersky a nemôžem, také sú mi drahé vaše slovenské zvuky, ktoré som dávno už nepočul. Prihováram sa vám ako váš brat. Váš rodný brat, ktorý prišiel k svojim milým bratom, aby poľahčil ich ťažké postavenie.

A deputácii dôstojníkov tábora vravel:

– Z irkutského tábora utvorím pluk. Vzorový slovenský pluk...Irkutský prvý slovenský pluk bude po uliciach Bratislavy predo mnou defilovať...

V 132. armádnom rozkaze bolo uverejnené toto nariadenie:

– 1. Koncentračný tábor pre Slovákov – zajatcov – v Irkutsku menuje sa „Československý tábor pre Slovákov v Irkutsku“.

– 2. Veliteľovi Československého tábora pre Slovákov v Irkutsku udeľujú sa práva veliteľa pluku a podriaďuje sa priamo inšpektorovi československých vojsk.

– 3. Veliteľovi Československého tábora pre Slovákov v Irkutsku ako plnomocník Náborového odboru, prijíma novobrancov do československého vojska.

– Z prihlásených novobrancov formuje pochodové prápory“.

– Štefánikov príchod mal i taký účinok, že sa nám prihlásilo nových tristo dobrovoľníkov.

– Prvého decembra bolo v tábore už jedentisíc šesťdesiat dva vojakov. Ale krajanov – zajatcov ešte vždy tisíc sto tridsať tri...“

Priestorové dôvody mi dovoľujú upozorniť len na meno ďalšieho spisovateľa, dramatika a autora veršov – Jozefa Gregora Tajovského (1874 – 1940). V roku 1915 narukoval do rakúsko-uhorskej armády a odvelili ho na východný front. Po piatich mesiacoch prebehol do ruského zajatia a neskôr stal sa dôstojníkom v Československých légiách. Pôsobil ako redaktor v Československých hlasoch. V roku 1919 sa cez USA vrátil do Československa a stal sa v hodnosti majora prednostom umiestňovacej legionárskej kancelárie v Bratislave. Ako plukovník odišiel do výslužby. J. G. Tajovský je autorom kníh s legionárskou tematikou, kde tiež približuje osobnosť Milana Rastislava Štefánika:

„Rozprávky z Ruska“, „ Na front a iné rozprávky“, „Rozprávky o československých légiách“.

Vzhľadom na to, že od ich vydania v tridsiatych rokoch neboli dostupné ďalším čitateľským generáciám, sú dnes prístupné v elektronickej podobe v digitálnej knižnici Univerzitetnej knižnice Bratislava.

Rok stého výročia légii je aj vhodnou príležitosťou k starostlivosti o pomníky a cintoríny v mestách a dedinách Čiech, Moravy, Slovenska a bojísk prvej svetovej vojny, kde sú pochovaní nielen československí legionári, ale aj vojaci armády monarchie a zajatci. Lebo prejav úcty k obetiam našim predkom je aj prejav úcty k nám samým.

PhDr. Vojtech Čelko
Predseda Spoločnosti M. R. Štefánika
v Českej republike

Zásluhy českých a slovenských legionářů o společný stát

LEGIONÁŘI – HRDINOVÉ. JEJICH DUCHOVNÍ ZRÁNÍ A DUCHOVNÍ TRADICE

Právě vychází:

Životní příběh kováře a legionáře Bohuslava Suchánka.

Proměny českého venkova v minulém století a osudy československých legionářů v Rusku v podání kováře a rolníka z obce Kouty u Poděbrad.

Ke 100. výročí bitvy u Zborova 2. 7. 1917 a vzniku Čs. státu 28. 10. 1918.

Editor: PhDr. František Dudek, Csc.

O grafické zpracování rukopisu a jeho doplnění o cenné obrazové a mapové přílohy se zasloužil pravnuke autora paměti Slavomír Holý, DiS.

Tato kniha je komentovaným prepisem rukopisných pamětí, které Bohuslav Suchánek sepsal pro potomky podle svých deníkových zápisů v posledních letech svého plodného života. Autor se narodil jako syn kovářského mistra roku 1888 v zemědělské obci Kouty u Poděbrad. Dožil se požehnaných 87 let, která s výjimkou 4 roků strávených v Rusku prožil převážně v rodné polabské vesnici.

O duchovním zrání intelektuálů, zvláště těch, kdo byli vzděláni v oborech jako historie, psychologie, sociologie, státní právo, praktická politika (zkušenosti z práce v různých orgánech a politických stranách), býváme dobře informováni. Oni dovedli snést dostatek důvodů a argumentů ideových a ideologických, aby jejich postoje mohli

dobře pochopit jak jejich současníci, tak i my, jejich potomci a dědicové.

Jinak je tomu s prostými lidmi, s rolníky, řemeslníky. Je vedly nikoli vyšší důvody ideové, nýbrž praktická zkušenost. Tito – ve svém smýšlení většinou pacifisté – byli přinuceni opustit své domovy, násilně vtaženi do celosvětového válečného konfliktu. Zatím, co jejich příbuzní doma strádali, tito lidé na frontě museli opakovaně nasazovat svůj život a zdraví, často ve velmi zlých podmínkách, mnohdy i vícekrát zranění, vždy znovu a znovu nucení nesmyslně a marně útočit a bojovat za stát (Rakousko-Uhersko), který nehájil ani jejich práva, ani jejich zájmy, často pod neschopným vedením a velením, od neúspěchu k neúspěchu, stále více pod vlivem silnějšího sousedního státu (Německo). A tak se rozhodovali instinktivně, ve svém srdci vedeni přirozeným citem a zdravým selským rozumem. Na základě zkušenosti v nevyhnutelném konfliktu přecházeli na druhou stranu, kde nacházeli východisko ze situace: když bojovat, tak za své zájmy, za zájmy svého vlastního národa a státu, za svoji budoucnost a budoucnost svých dětí. Jím k tomu nebylo třeba žádných ideologických veletočů či indoktrinací. Tito hrdinové zaslouží náš obdiv, naši úctu a také následování – právě tak, jako velké historické osobnosti. Podivuhodný srůst tradic husitských, demokratických a svobodomyšlných (před zlem se neustupuje, proti zlu se bojuje). (JŠK, BK)

Husité – legionáři k výročí slavné bitvy

Úctyhodné aktivity na Nymbursku a Poděbradsku. Na náš dotaz a prosbu ochotně reagoval bratr Jaroslav Kupec.

Jmenuji se Jaroslav Kupec a jsem členem náboženské obce naší církve (CČSH) v Nymburce. Již více než 10 let vedu dobrovolné sdružení vlastenecky smýšlejících lidí se zájmem o naši novodobou historii s názvem Klub vojenské historie DRUHÝ PLUK. Název našeho spolku poukazuje na Druhý pluk Československých legií na Rusi – pluk Jiřího z Poděbrad. Zde se rýsuje jistá regionální souvislost. Členové však nepocházejí jenom z okresu Nymburk, ale i z širšího okolí. V současnosti je nás asi deset.

Na jaře letošního roku 2017 přijali celý náš klub do Poděbradské jednoty Československé obce legionářské. Tím naše činnost přešla na vyšší celorepublikovou oficiální úroveň.

Zároveň se v našich řadách objevil další člen Církve čs. husitské, bratr Zdeněk Talíř, který působí v poděbradském sboru. Naše činnost zahrnuje především pomoc obcím a institucím při pořádání pietních aktů a vzpomínkových shromáždění k výročním spojeným s naší republikou a národem. Některé tyto aktivity však vycházejí i z naší vlastní iniciativy a my jsme jejich hlavními organizátory. Stěžejním bodem letošního roku 2017 byly samozřejmě oslavy 100. výročí bitvy u Zborova (2. července 1917). Již v dubnu jsme se zúčastnili v dobových uniformách jako čestná stráž u hrobu legionáře Václava Ottý v obci Chleby. Pietního aktu na zdejším evangelickém hřbitově se zúčastnilo velké množství zdejších občanů a s velkým zájmem se setkala i naše krátká přednáška o legionářích v místním kostele.

Naši největší akcí, kterou pořádal náš spolek s pomocí města Nymburka, byla rekonstrukce epizody ze zborovské bitvy v Nymburce pod hradbami dne 12. května 2017. Bojové ukázky se zúčastnilo více než 100 uniformovaných vojáků, jak na straně legionářů, tak Rakušanů. Samotné bitvě předcházela pochod vojska k památníku padlých z obou válek a pietní akt tamtéž. Hlavní projev pronesl pan starosta Nymburka Pavel Fojtík, modlitbou za padlé posloužil náš bratr vikář Jan Kohout. S ním jsme se na tomto místě setkali již několikrát při oslavách výročí Mistra Jana Husa. Celá tato akce by se nemohla uskutečnit bez výrazné a všestranné pomoci města Nymburka – a především pana starosty Fojtíka.

Hlavní vzpomínkovou událost k výročí bitvy u Zborova pořádal ústředí Čs. obce legionářské, šlo jednak o rekonstrukci bitvy v Milovicích (8. července 2017), a také o akci Svíčky za padlé (2. července 2017).

Akci Svíčky za padlé jsme na žádost města Poděbrady – a především jeho pana starosty Ladislava Langra – spojili s pietním aktem a s položením věnců k pomníku padlých v Poděbradech na náměstí u sochy Jiřího z Poděbrad. O krátké kázání jsme požádali zdejší sestru farářku naší církve (CČSH) Zdeňku Švarcovou, jež nám ochotně vyšla vstříc. Večer jsme potom zapálili svíčku za zdejší občany, kteří v této bitvě padli.

I tato událost se setkala s velkým zájmem, a to nejenom u zdejších občanů. K tomu přispívá i to, že náš spolek nastupuje v dobových uniformách, s dobovou výstrojí a výzbrojí.

Letos nás čeká ještě několik menších akcí, především k 28. říjnu. To posloužíme jako legionářský doprovod prezidentu TGM v divadelně historickém představení ke Dni první republiky v malebném městečku Ústěk. Dále pak ke Dni válečných veteránů (v předvečer, tedy 10. listopadu) budeme opět v Praze; v chrámu sv. Mikuláše, při slavnostní bohoslužbě CČSH, za účasti představitelů Ministerstva obrany a vlády České republiky.

V příštím roce 2018, v roce 100. výročí vzniku Republiky, bude naše činnost jistě také pestrá. Již dnes plánujeme výstavu o legiích a okolnostech jejich vzniku na zámku v Křinci. Vernisáž této výstavy bychom rádi spojili s divadelním představením na toto téma.

Dále bychom rádi pokračovali v době se rozvíjející spolupráci s městem Nymburk. Chceme se opět pokusit zorganizovat nějakou ukázkou, tentokrát z italského bojiště. A také snad bude obnovena tradice sázení lip republiky, tak u toho samozřejmě legionáři z Nymburska chybět nemůžou.

Váleční veteráni a vojenští kaplani

Den válečných veteránů, který připadá na 11. listopad, je celosvětově věnován památce válečných veteránů. Od roku 2001 je tento významný den připomínán i v České republice.

11. listopad byl přitom vybrán symbolicky, neboť toho dne roku 1918 bylo podepsáno příměří, kterým byly na západní frontě ukončeny boje 1. světové války.

Symbolem Dne válečných veteránů se stal květ vličního máku. To má svůj původ v básni *Na flanderských polích*, kterou v roce 1915 napsal kanadský chirurg John McCrae, jenž sloužil na západní frontě, nedaleko belgického města Ypres.

HOSPODINE, SLYŠ MŮJ HLAS, KDYŽ VOLÁM, SMILUJ SE NADE MNOU.

(ŽALM 27,7)

Váleční veteráni

V původním smyslu se jednalo o veterány z 1. světové války. Bohužel, válečné konflikty touto válkou zdaleka neskončily, a tak dnes pod pojmem váleční veteráni rozumíme také účastníky národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a rovněž tzv. novodobé veterány, účastníky zahraničních misí, kterých se Česká republika, resp. tehdejší Československo, začala účastnit po roce 1989. První takovou misí bylo vyslání čs. protichemické jednotky do Perského zálivu v roce 1990. Poté následovaly mise v zemích bývalé Jugoslávie, v Iráku, Kosovu či Afghánistánu.

Vojenští kaplani

Zatímco v tzv. Československé lidové armádě v období komunistické totality byla vojákům duchovní útěcha programově zapovězena, po sametové revoluci došlo postupně k obnovení významu vojenských duchovních. Zejména v ná-

ročných zahraničních misích se přítomnost vojenských kaplanů ukázala jako nezbytná.

První vojenský kaplan v Armádě České republiky začal působit v české jednotce v Bosně a Hercegovině v roce 1996. Na základě této pozitivní zkušenosti armády s vojenskými kaplany vznikla v roce 1998 dohoda mezi rezortem ministerstva obrany a církvemi sdruženými v České biskupské konferenci a Ekleziologické radě církví o duchovní službě v rezortu Ministerstva obrany.

Duchovní služba má za úkol zejména ochraňovat lidský rozměr života každého vojáka, nabízet mu pomoc při řešení osobních krizí a naplňovat pro něj ústavně zaručenou svobodu vyznání.

Od obnovení duchovní služby v naší armádě v roce 1998 prošlo službou vojenského kaplana již 40 vojenských kaplanů z devíti křesťanských církví. V současné době slouží v Ozbrojených silách ČR 31 vojenských kaplanů a 1 vojenská kaplanka z osmi křesťanských církví.

Vojenští kaplani jsou duchovní, které do jejich služby vysílají společně všechny křesťanské církve, sdružené v Ekleziologické radě církví a v České biskupské konferenci, aby ve vojenském prostředí sloužili všem, kteří o pomoc požádají.

Ve službě duchovních v armádě se tedy nejedná o misijní hlásání víry – kaplan nikdy nemluví o věcech víry jako první; nejedná se ani o jakési moralizování a napomínání – základem pro kaplana je úcta ke svobodě každého jednotlivce, ale jde především o službu naslouchání, o službu spoluprožívání pracovních i osobních radostí i těžkostí v úctě k osobnímu tajemství každého, kdo se kaplanovi svěří.

*zdroj: army.cz
Vladimíra P. Drdová*

Výchova k vlastenectví není jen úlohou dějepisu

Jiří Werich Petrášek

„Lidi na lidi jsou jako saně člověk na člověka jako kat podívejme se na ně musíte naříkat...“

... to je jen úryvek textu známé písně Osvobozeného divadla ze hry Těžká Barbora. Jedním z autorů je i Tvůj otec Jan Werich. Společně s Jiřím Voskovcem bojovali satirou proti sociálnímu útlaku a s nástupem nacismu proti válečnému dění a jeho následkům...

V našem posledním rozhovoru v časopisu Husita č. 3/2015 jsme si povídali o Tvém vyznání, o Tvém vztahu k Bohu. Dnes bych s Tebou ráda hovořila o tom, že jsi nejenom Husita, ale i člen křesťanského řádu Cyriaků, Křížovníků červeného srdce. Jsi jejich mluvčí, dostal jsi Řád červeného srdce za zásluhy. Trochu se zkusím domyslet, že takto pokračuješ v cestě boje svého otce proti lhostejnosti, hlouposti a aroganci...

Pokud mi v životě cokoliv vadí, tak lidská hloupost, lhostejnost a arogance určitě. Myslím, že lze proti tomu bojovat i s humorem, brát si na paškál právě takové vlastnosti. Snažím se o to i ve své divadelní hře Boží mlýny, kterou právě teď dopilovávám. Nechápu, proč si kolikrát tak těžký život děláme mezi sebou ještě horším. Na světě je a bude vždy krásně, když se budeme mít rádi a budeme se na sebe usmívat. Vadí mi také, že často si nevážíme svých hrdinů. A národ, který si jich neváží a nevzpomíná na ně, si nezaslouží světlou budoucnost. Proto i my Křížovníci s červeným srdcem se snažíme pomáhat

vojenským veteránům, založili jsme Muzeum vojenské historie v Polici, tradičně pořádáme pietní akce i v součinnosti s velením Armády České republiky a Nadačním fondem Air marshala RAF Karla Janouška. Je to záslužná práce a jeden ze způsobů, jak vyjádřit úctu všem, kteří bojovali a často i položili život za naši vlast.

Jsi ředitelem EOA v Děčíně, denně se setkáváš s mladými lidmi, jako pedagog můžeš ovlivňovat jejich myšlení a citění. Myslíš, že dnešní mladá generace je ještě schopna vnímat, naslouchat a následně porozumět všemu připomínání? Nejsou již otupěli vůči agresi, násilí a terorismu, se kterým se, bohužel, setkáváme čím dál tím víc?

Otupěli asi není úplně správné slovo. Hovořím jak se středoškoláky,

tak i jako vysokoškolský pedagog i se studenty na fakultách. Oni mají také strach z terorismu a nejsou úplně lhostejní. Rezervy ovšem spatřuji spíše v jejich časté neznalosti historie, včetně našich velkých osobností minulosti. Měli bychom jim daleko více připomínat naši slavnou i méně slavnou historii a také je vést ke skutečné hrdosti být Čechem. Výchova k vlastenectví není jen úlohou dějepisu, ale každodenního působení na utváření osobnosti mladého člověka.

Připomínání válečných hrdinů, legionářů, členů RAF a všech válečných veteránů. S jejich statečností se snoubí

Generál Emil Boček. 94 let... plný energie a optimismu..

ruku v ruce bolest, smrt, strach a utrpení – to my obyčejní lidé ze své přirozenosti nechceme vidět ani slyšet, máme tendenci před zlem utíkat a zavírat oči. Mnozí z nás proto vypínáme televizory se zprávami o zbytečných válkách a zmařených životech, nechceme, jak se zpívá v písničke, naříkat. Ale právě tím vypnutím zpráv a lhostejností přihlížíme tomu, jak :“...obr do pidimuží-ka mydlí, domnívaje se, že vyhraje...” a následně nás píseň nabádá: „...čtěme Bibli, tam to všechno je!“

Ředitelka Nadace armádního generála Karla Janouška Jessica Horváthová a tiskový mluvčí Křížovníků s červeným srdcem Jiří Werich Petrášek položili věnec u památníku na Klárově. Čest památce našich letců!

Nejde jen o to Bibli číst, ale také si ji umět vyložit jako podobenství, směr, cestu, která nás vede. Není to příkaz, není to úkol, není to žádné dogma, i Bible je život se vším všudy. Mějme oči otevřené a mysl přístupnou myšlenkám, které nás často donutí i přemýšlet, i když to není vždy pohodlná cesta. My lidé, kteří věříme, to máme

J. W. P. v Evropském parlamentu

jednodušší v tom, že se i v nesnázích máme o co a o koho opřít. Ale člověk nemusí být praktikující v jakékoliv křesťanské církvi, aby i on pochopil a mohl číst v Bibli právě i ve chvílích utrpení a aktivně se takové situaci bránit. Pokud my sami neopustíme cestu k Bohu, Bůh nás nikdy nenechá z ní sejít.

S Jiřím Werichem Petráškem hovořila Vladimíra Petronila Drdová

Kostel „Pavéza“

Kostel „Pavéza“ je věnován Československým legionářům, kteří svým hrdinstvím dokázali pod husitskými prapory, s husitskými názvy pluků a na základě husitské tradice, získat po 300 letech znovu svobodu pro Český stát.

Bratři a sestry, budeme vám vděční, pokud můžete podpořit stavbu našeho nového husitského sboru „Pavéza“ finančním darem na účet č. 43-9968430257/0100.

*Velmi vám děkujeme
Mgr. Ivana Peterková, farářka v Brandýse nad Labem*

Zelené francouzské pláně

(The Green Fields of France)

Eric Boggle, český text Jan Lašovička

D G Emi
1. Tak jakpak se máš, Willy, příteli můj,
A G A
dovoliš, jen si sednu do stínu na hrob tvůj.
D G Emi
Horkým letním sluncem jsem rozpálená,
A G D
chodím celý den a jsem unavená.
Emi
Podle náhrobku vidím – slavils osmnáct let,
A D A
když jsi v zbytečné válce opustil tenhle svět.
D Emi
Doufám, že zemřel jsi čistý a hned,
A G D
že jsi nestřílel první, když přišel rozkaz vpřed.
A G D
Ref: Hrály píšťaly k tomu, nesli tě zpátky domů
Emi A D
a zazněly salvy, když tě spouštěli níž.
G A
A když kněz dělal kříž nad tvým tělem,
G Emi A D
začly dudy zvolna hrát tesknou píseň.

2. Zanechal jsi tu dívku nebo snad ženu svou,
vzpomínky v jejím srdci nikdy nevyblednou,
i když zemřel jsi dávno, před mnoha lety,
v jejích očích jsi zůstal osmnáctiletý.
Nebo jsi pouhý cizinec beze jména
v dlouhém seznamu padlých, jehož připomíná
zažloutlá fotka chlapce s hnědýma očima,
která nikoho dávno už nezajímá.

Ref: Hrály píšťaly...

3. Na francouzských pláních vlčí máky kvetou,
barvy ze strání svítí pestrou paletou,
horký letní vítr začal od moře vát,
žádné pušky a plyn, žádný ostnatý drát.
Jenom tisíce křížů tady v písku stojí
a svým tichým hlasem k oblakům žalují,
že z touhy člověka vládnout vzešlo utrpení,
že zničil a proklel celá pokolení.

Ref: Hrály píšťaly...

G A
+ A když kněz dělal kříž nad tvým tělem,
G A Emi A D
začly {dudy zvolna hrát tesknou píseň...

Církev československá husitská, Pražská diecéze a Náboženská obec Praha I - Staré Město
144 2000 23

SLAVNOSTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

ke dni válečných veteránů, k 99. výročí ukončení I. světové války
a k 78. výročí smrti člena ČČSH studenta Jana Opletala.

Účast přebírá:
zástupci Armády ČR, ČAČL, Společnost M. R. Štefánika a další profesní a vojenské
společenské a politické ústavy.

Průvodní příležitostí se bude tradičně konat pobožnost v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze
v **pátek 10. listopadu 2017 od 17 hodin.**

Předsedá panovník:
T.Mr. Tomáš Berta, Th.D., předseda ČČSH, doc. Th.Dr. David Toman, Th.D., biskup pražský ČČSH
Klášterní představený: Th.Dr. Filip Šnejdl, biskup pražský ČČSH

Modrohra: Renata Váňková, Čestný kříž, Růžka Horská - zpívá, na klavír doprovodí Miroslav Růžka
Jana Janáček - soprán, Miroslav Kojmár - trubka, na varhany doprovodí Bohumír Kabur

ZÁŠTITU HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

na 10. ročníkem slavnostní bohoslužby se vzpomínkou u příležitosti

Dne válečných veteránů

pořádané Pražskou diecézí Církve československé husitské
dne 10. listopadu 2017

přejímá

Bc. Libor Hadrava
radní hlavního města Prahy

v Praze dne 21. července 2017

Církev československá husitská,
Pražská diecéze a Náboženská obec Praha 1-Staré Město
vás zvou na

SLAVNOSTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

ke Dni válečných veteránů, k 99. výročí ukončení 1. světové války
a k 78. výročí úmrtí člena ČČSH studenta Jana Opletala.

Účast přislíbili:
zástupci Armády ČR, ČsOL, Společnosti M. R. Štefánika
a další představitelé veřejného, společenského
a politického života.

Při této příležitosti se bude tradičně konat pobožnost
v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze

**v pátek 10. listopadu 2017
od 17 hodin.**

Pobožnost povedou: **ThDr. Tomáš Butta, Th.D.**, patriarcha ČČSH
doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., biskup pražský ČČSH
Kázáním poslouží: **ThDr. Filip Štojdil**, biskup plzeňský ČČSH

Moderuje: **Renata Velíšková**

Účinkují: **Hana Horká** – zpěv, na klávesy doprovází **Mirko Rokyta**

Jana Jonášová – soprán, **Miroslav Kejmar** – trubka

Na varhany doprovází **Bohumír Rabas**

